

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 12013/2022
22.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасмине Стаменковић, председника већа, др Илије Зиндовића, Татјане Миљуш, Бранка Станића и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., ког заступа пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против противника предлагача ЈП „Путеви Србије“ Београд, ког заступа пуномоћник Бранислав Поповац, адвокат из ..., ради утврђивања накнаде за експроприсане непокретности, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 1255/22 од 09.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.12.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији противника предлагача.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија противника предлагача, изјављена против решења Вишег суда у Ваљеву Гж 1255/22 од 09.06.2022. године.

Образложење

Решењем Основног суда у Ваљеву Р1 79/21 од 28.02.2022. године одређена је новчана накнада за експроприсано земљиште предлагача, ближе описана у ставу првом изреке, сходно сувласничком уделу предлагача од 1/5 у износу од 1.839.180,00 динара. Противник предлагача обавезан је да предлагачу на име наведене новчане накнаде плати износ од 1.839.180,00 динара са законском затезном каматом од 28.02.2022. године до коначне исплате и трошкове парничног поступка.

Решењем Вишег суда у Ваљеву Гж 1255/22 од 09.06.2022. године одбијена је жалба противника предлагача и потврђено решење Основног суда у Ваљеву у ставовима један и два изреке. Првостепено решење преиначено је у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је противник предлагача обавезан да предлагачу накнади трошкове парничног поступка у износу од 159.300,00 динара, уместо првобитно досуђеног износа од 112.500,00 динара. Противник предлагача обавезан је да предлагачу накнади и трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажног другостепеног решења противник предлагач благовремено је изјавио ревизију, по основу одредбе члана 404. Закона парничном поступку, због погрешне примене материјалног права, ради разматрања питања од општег интереса и уједначавања судске праксе.

Предлагач је поднео одговор на ревизију противника предлагача.

Ценећи испуњеност услова за одлучивање о ревизији противника предлагача као изузетно дозвољеној, Врховни касациони суд је утврдио да нису испуњени законски услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако Врховни касациони суд оцени да је потребно ради разматрања правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, односно ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије, сходно ставу 2. исте одредбе, одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Према разлозима побијаног решења, предлагачу је утврђена и досуђена накнада за експроприсано земљиште и то према утврђеној тржишној вредности за грађевинско земљиште. Висина накнаде за грађевинско земљиште досуђена је предлагачу применом одредбе члана 82. Закона о планирању и изградњи, у вези Уредбе о утврђивању просторног плана подручја посебне намене државног пута на којој деоници се налазила експроприсана непокретност предлагача, уз образложење да је ступањем на снагу наведеног планског документа предметно земљиште постало грађевинско, без обзира што у катастру непокретности није спроведена та промена. Стога предлагач има право на накнаду за грађевинско земљиште. У решењу о експропријацији није била наведена култура земљишта које се експроприше, па власник земљишта има право на накнаду према статусу који је земљиште имало у моменту експропријације.

Побијано другостепено решење у складу је са правним ставом Врховног касационог суда о наведеном правном питању. Накнада за експроприсану непокретност одређује се према статусу земљишта у време експропријације, а по ценама у време пресуђења. Када постоји правноснажно решење о експропријацији, у ком је наведен статус земљишта које се експроприше, суд је везан за то решење у поступку одређивања накнаде. У том случају суд се неће бавити утврђивањем статуса експроприсаног земљишта и накнада се има досудити према статусу земљишта које је наведено у решењу о експропријацији. У случају када у решењу о експропријацији није наведен статус земљишта које се експроприше, релевантна чињеница за одређивање накнаде јесте фактички статус тог земљишта у време када је извршена експропријација.

Сходно одредби члана 82. Закона о планирању и изградњи, грађевинско земљиште је земљиште које је одређено законом или планским документом за изградњу и коришћење објеката, као и земљиште на којем су изграђени објекти у складу са законом. То значи да је ступањем на снагу Уредбе о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене државног пута IB реда број 27, сво земљиште у границама Плана, у смислу цитиране законске одредбе, постало грађевинско земљиште по сили закона.

Одредба члана 83. став 2. Закона о планирању и изградњи предвиђа да ступањем на снагу планског документа којим је промењена намена земљишта у грађевинско земљиште, власници тог земљишта стичу права и обавезе прописане овим законом и подзаконским актима донетим на основу закона, без обзира на чињеницу

што орган надлежан за упис на непокретностима и правима на њима није спровео промену у јавној књизи о евиденцији непокретности и права. Околност да промена намене, односно културе земљишта није благовремено спроведена у Катастру непокретности није од утицаја. Битно је да је та промена наступила пре доношења решења о експропријацији, на основу Уредбе о утврђивању просторног плана, па се накнада има досудити према статусу земљишта које је оно фактички имало у време експропријације, а према ценама у време утврђивања накнаде.

Имајући у виду да је другостепена одлука у складу са одлукама Врховног касационог суда донетим у вези са наведеним правним питањем, нема потребе за уједначавањем судске праксе о овом правном питању, нити за другачијим тумачењем права. Не постоји ни потреба за разматрањем правног питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд одлучио је као у ставу првом изреке, применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије противника предлагача, у смислу одредбе члана 410. став 2, у вези одредбе члана 420. Закона о парничном поступку и одредбе чл. 27 став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија противника предлагача недозвољена.

Сходно одредби члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Поступак је започет подношењем предлога за одређивање накнаде за експроприсану непокретност дана 13.05.2021. године, а вредност предмета спора је 1.839.180,00 динара.

Имајући у виду да вредност предмета спора не прелази захтевани ревизијски цензус за одлучивање, следи да је ревизија противника предлагача недозвољена.

Стога је применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**